

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT
DAVLAT O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

GLOBAL TA'LIM VA MILLIY METODIKA TARAQQIYOTI

**mavzusidagi an'anaviy VII respublika
ilmiy-amaliy anjuman materiallari**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI
UNIVERSITETI**

GLOBAL TA’LIM VA MILLIY METODIKA TARAQQIYOTI

*mavzusidagi an’anaviy VII respublika ilmiy-amaliy anjuman
materiallari*

Toshkent – 2023

5. Kunduz kuni o‘chirib, F. Oy

Tunda yoqa olmaysan.

Yoniga bo‘lmas borib,

Usiz yashay olmaysan.

Javoblari:

1. D 2. E 3. F 4. B 5. A

Yuqoridagi usul o‘quvchilarning topqirlik va tezkorlik qobiliyatini oshirishga xizmat qiladi.

Xulosa o‘rnida ta’kidlash mumkinki, adabiyot darslarini samarali tashkil etish yosh avlod ma’naviyatini shakllantirish, intellektual salohiyatini o‘stirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bunda xalq og‘zaki ijodi namunalari muhim vosita sanaladi. O‘qituvchi o‘z ishida pedagogik texnologiyalar va zamonaviy usullardan foydalanishi o‘quvchilarni mustaqil fikrlashga, dars davomida zerikmasdan faol ishtirok etishiga zamin yaratadi. Zamonaviy usullardan dars davomida o‘rinli foydalanilsa kutilgan maqsadga erishiladi. Bunda o‘qituvchi tomonidan ijodkorlik, tashabbuskorlik, bilimdonlik talab etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ahmedov S, Qosimov B, Qo‘chqorov R, Rizayev Sh. 5-sinf .adabiyot darsligi. – T., 2020.

2. Djamaldinova Sh. Maktab adabiy ta’limida xalq og‘zaki ijodi namunalari muammoli metod asosida o‘rganish//Phd ilmiy darajasini olish uchun yozilgan avtoreferat. – Toshkent, 2022.

3. Husanboyeva Q. Adabiyot o‘qitish metodikasi va muammoli ta’lim. O‘quv-metodik qo‘llanma. – Toshkent: Innovatsiya-Ziyo,2022.

4. Husanboyeva Q., Niyozmetova R. Adabiyot o‘qitish metodikasi. O‘quv qo‘llanma. – T.: Barkamol fayz media, 2018.

5. Muhamedova S, X., Abdullayeva M, D., Yuldasheva Sh, Sh., Eshmatova Y, B. O‘zbek tili va adabiyoti ta’limida zamonaviy axborot texnologiyalari. – T., 2018.

6. To‘xlijev B., Niyozmetova R.va b. Til va adabiyot ta’limining zamonaviy texnologiyalari. – T., 2011.

UZLUKSIZ ADABIY TA'LIM DASTUR VA DARSLIKLARIDA BOLALAR ADABIYOTINI O'RGANISH MASALASI

Mahliyo Elboyeva

*Alisher Navoiy nomidagi
ToshDO'TAU o'qituvchisi*

Annotatsiya

Ushbu maqolada uzluksiz adabiy ta'lim dastur va darsliklarda bolalar adabiyotini o'rganish masalasiga e'tibor qaratilgan. Amaldagi dastur va darsliklarda bolalar adabiyoti namunalarining aks etishi, ularning o'qitishda e'tibor qaratish lozim bo'lgan asosiy jihatlar tahlilga tortilgan.

Kalit so'zlar: uzluksiz ta'lim, standart, raqobatbardosh, texnikaviy yondashuv, tarixiy-funksional yondashuv, qiyosiy-tipologik yondashuv.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev aytganlaridek "Uzluksiz ta'lim tizimini yanada takomillashtirish yo'lini davom ettirish, sifatli ta'lim xizmatlariga imkoniyatlarni oshirish, mehnat bozorining zamonaviy ehtiyojlariga muvofiq yuqori malakali kadrlarni tayyorlash" [Mirziyoyev, 2017: 76] bugungi kunning dolzarb masalalaridandir.

Shu o'rinda "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" hamda "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunlarni eslash mumkin. Ta'lim-tarbiya tizimining barcha bo'g'inlari mana shu Qonun talablarini amalga oshirish uchun astoydil harakat qilinayotganligi barchaga ma'lum. O'zbekistonda maktab dasturlarining ko'pgina turlariga amal qilindi, zero izlanish yangi, mukammal tizimni ifodalaydigan darajaga yetish uchun harakat uzluksiz davom etmoqda. Davlat ta'lim standarti va o'quv dasturlari badiiy asarlarning tanlash tamoyillarini ham belgilab beradi. Taniqli metodist M.B.Cherkezova ko'rsatganiday, "Milliy maktablarda asarlarni o'rganish metodikasini tanlash uchun ilmiy adabiyotshunoslik mezonlari, adabiy hodisalarga nisbatan tarixiy-genetik, tarixiy-funksional va qiyosiy-tipologik yondashuvlar borligi asos bo'lib xizmat qiladi" [Prosvesheniye, 1985:89].

Umuman, dasturda adabiyot kursi to'raligicha tavsiflab borildi. Har bir sinfdan adabiyot kursining mazmuni va ish tartibi, har bir mavzuning mohiyati muayyanlashtiriladi. Davlat dasturini bajarish asosida o'qituvchi o'quvchilardagi adabiyot va san'atga bo'lgan muhabbat, ijodkorlik, ijodiy faollik, yuksak axloqiy an'analarni takomillashtirish va o'stirishga e'tibor bermog'i lozim.

Ma'lumki, adabiyot mustaqil fan sifatida boshlang'ich ta'lim tugaganidan so'ng o'tila boshlaydi. Bu davrda o'quvchi adabiyot va ifodali o'qish malakasining dastlabki bosqichini egallagan, so'z san'ati haqidagi dastlabki tasavvurga ega bo'lgan bo'ladi.

Xususan, bolalar adabiyoti bolaning yosh xususiyatlariga ko'ra o'rganiladi. Shunga asoslanib bolalar kitobxonligini quyidagicha guruhlarga ajratish mumkin:

1. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar kitobxonligi (2 yoshdan 7 yoshgacha).

2. Maktab yoshidagi kichik bolalar kitobxonligi (7 yoshdan 11-12 yoshgacha).

3. O'rta va katta yoshdagi bolalar kitobxonligi (13-14 yoshdan 15-17 yoshgacha).

Shulardan maktab yoshidagi kichik bolalar kitobxonligi mavzusida to'xtalamiz. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida bolalar adabiyotining o'rganilishi yaxshigina adabiy did bilan qurollangan o'qituvchidan yuqori darajadagi pedagogik mahorat talab qiladi. Chunki, bolaning adabiy didi strukturasi katta yoshdagilarnikiga qaraganda o'zgacha, bolalarda san'at asarini emotsional idrok etish aqliy jihatdan kamroq nazorat qilinadi, ularning hayotiy va kitobxonlik darajasi ham unchalik katta bo'lmaydi. Maktab darsliklarida bolaning yosh xususiyatlaridan kelib chiqqan holda bolalar adabiyotiga oid asarlar qo'yiladi, ular ulg'aygan sari darsliklardagi asarlaning mohiyati ham o'sib boradi. Maktab darsliklarida berilgan bolalar adabiyotiga oid asarlar bilan birma-bir tanishib chiqamiz.

Xususan, beshinchi sinf o'quvchisi hali badiiy asarni, uning xususiyatlarini to'la o'zlashtirishga tayyor bo'lmaydi. Shunga ko'ra M.G.Kachurin ta'kidlaganidek: "Bu davrda asarda "nima haqida" yozilgani nuqtayi nazaridan yondashishlarni hisobga olish kerak" [Zunnunov, Hotamov, Esanov, Ibrohimov, 1992:78].

Boshlang'ich sinflarda ko'proq xalq og'zaki ijodiga tegishli poetik janrlar: ertak, maqol, topishmoqlardan foydalaniladi. Mavzu doirasiga ko'ra esa ularda mehnat, baxt, Vatan, oila, yil fasllari, atrofimizdagi olam, inson ma'naviyatidagi ezgu va yomon xususiyatlar yoritilgan. Demak, boshlang'ich sinflardayoq bolalarning badiiy-estetik didi hamda kitobxonlik madaniyatining shakllanishi uchun imkon qidirilgan. 5-sinf adabiyot darsligida bolalar uchun "Hikmat durdonalari" rukni ostida maqollar, topishmoqlar hamda Ezop va uning masallari keltirilgan. Ezop masallari o'quvchida hayotga bo'lgan muhabbatni, insonparvarlikni, mehr-oqibat va do'stlik tushunchalarini qadrlash tug'usi kabi insoniy fazilatlarning shakllanishiga qaratiladi. Darslikning "Ertaklar olamida" rukni ostida "Uch og'a-ini botirlar", "Botir tikuvchi", Hamid Olimjonning "Oygul bilan Baxtiyor" ertaklari berilgan. Bu davrda bolalarga ko'proq ig'vo, g'iybat, munofiqliklardan yiroq bo'lgan ertaklar yoqadi. Negaki, yaxshi, mukammal tarbiyalangan bola boshqalarga hech bir ozor yetkazmasligini, takabburlik qilmasligini, hech kimga haqorat ko'zi bilan qaramasligini, rostgo'y bo'lishni yuqorida nomlari keltirilgan ertaklar orqali yosh kitobxon ongiga sindiriladi. O'qituvchi darsni o'quvchilarga yanada qiziqarli, tushunarli qilib o'tishni ko'zlagan ekan, u dars davomida audio-vizual vositalardan foydalangan holda "Media-dars" tarzida yoki, turli xil tezkor savol-javoblar tarzida yosh kitobxonlarga tushuntirsa yana ham mazmunli dars tashkil qilingan bo'ladi.

Darslikning "Bolalikning beg'ubor olami" rukni ostida ham bolaning yoshiga uning ruhiyatiga mos tarzda asarlar keltirilgan, ular: Mirkarim Osimning "Zulmat ichra nur" qissasi hamda Oybekning "Fanorchi ota" hikoyasi va "Bolaning ko'ngli poshsho" qissasi keltirilgan [5-sinf adabiyot, 2020:75]. Bu asarlar o'sib kelayotgan yosh kitobxonni badiiy adabiyot olamiga olib kiradi. Ularni hayot bilan yuzlashtiradi, fikrlash doirasini o'stiradi, binobarin, ularga ma'naviy ozuqa sifatida hikoya va qissalarni bugungi kun hayot tarzimiz bilan bog'lagan holda tushuntirsa bolaning ongida shu tarzda saqlanadi. Darslikda berilgan asarlar yordamida bola adabiyotni muntazam suratda o'rganishga kirishish bilan yosh kitobxon adabiy janrlarning xilma-xilligi, mavzusi, asarda ifodalangan masalalar bilan amaliy tanishadilar, o'zlarini o'rab olgan borliq va o'z-o'zini

anglashda kitobning ahamiyatini bilib boradilar. Bu davrdagi bolada hayotni tushuna bilish undagi voqea-hodisalarni anglash qiyin bo‘ladi, chunki unda haliyam o‘yinqaroqlik kuchli bo‘ladi, shuning uchun ham adabiyot o‘qituvchisi asarni hayot bilan bog‘lagan holda tushuntirsa ko‘zlagan maqsadga erisha oladi.

6-sinfda bola adabiyotda inson va uning ichki olami, xatti-harakatining badiiy aks ettirilishi ustida olib borgan kuzatishlari nazariy jihatdan umumlashtiriladi. Bu sinfda badiiy asarda tasvirlangan qahramonlar xarakterining shakllanishiga, qahramon va muhitning o‘zaro ta’siriga e’tibor beriladi.

Darslikda bolalar adabiyotiga oid bir qancha asarlar berilgan. Unda G‘ofur G‘ulomning “Shum bola”, Odil Yoqubovning “Yaxshilik”, Hojiakbar Shayxovning “Bir kunlik sinov” va jahon adabiyotining durdonalaridan Oskar Uayld “Baxtli shahzoda”, Lengston Hyuz “Rahmat sizga, xonim”, Rey Bredberi “Bir kunlik yoz” kabi asarlar o‘rin olgan. [6-sinf adabiyot, 2022:214] Bu asarlar yosh kitobxonga taqdim etilar ekan, ularga yumor va satirani o‘rgatish yuqoridagi asarlarda qay darajada qo‘llanilganligini, bolalarga ularning yosh jihatiga mos tarzda tushuntirish adabiyot o‘qituvchisidan yuqori darajadagi pedagogik mahorat talab qiladi. Ushbu asarlarda bolaga hayvonlarning hayotimizda tutgan o‘rni, ularga bo‘lgan munosabat, sadoqat, do‘stlik tushunchalarini ular ongiga singdirishga xizmat qiladi. Yuqori sinflarda bola adabiyotning obrazlilik xususiyatini anglab oladilar, o‘zbek adabiyoti o‘zbek xalqi tarixi uning ozodlik harakati bog‘liqligini quyida nomlari keltirilgan xalq og‘zaki ijodi dostonlari turkumidan “Ravshan”, “Kuntug‘mish”, “Alpomish”, “Go‘ro‘g‘lining tug‘ilishi” dostonlari orqali bilib oladilar. Ushbu dostonlar orqali bolaga vatanparlik, mardlik qahramonlik tuyg‘ulari singdiriladi. Shunday ekan, ta’lim-tarbiya jarayonida yosh avlodga qadriyatlarimizni, bilimlarimizni o‘rgatar ekanmiz, ular, yuqori darajadagi vatanparvarlik, insoniylik, kuchli bilim egasi bo‘lib yetishishida muhim omil sanaladi.

Pedagog va psixolog olimlarning fikricha o‘rta va katta yoshdagi bolalarda adabiyot haqidag tushuncha maktab yoshidagi kitobxon bolalarning tushunchasiga nisbatan rivojlangan bo‘ladi. O‘rta yoshdagi bolalar adabiyotni san’at, go‘zallik namunasi sifatida munosabatda bo‘la boshlaydilar, kitobni badiiy boylik manbayi deb

Hosil. Bu ot leksema o‘z ma’nosida “*natija, oqibat; yakun, samara; mazmun, mohiyat*” [1;552] ma’nosida qo‘llanadi. Mahmudjo‘ja Behbudiy bir o‘rinda bu so‘zni “*pul*”, “*mablag*” ma’nosida qo‘llagan va unga favqulodda ma’no yuklagan: “*Muhtaram samarqandiy ko‘ngulli mushaxxislar g‘ayrat qilib, yana “Padarkush”ni Samarqandda yetiinchi mayda sahnag‘a qo‘yub, hosilini maktablarg‘a sarf uchun berdilar*” [4;16].

Maosh. Ushbu so‘z “*turmush, tirikchilik uchun zarur narsalar va ish haqi*” ma’nosini anglatadi. [1;541]. Mahmudxo‘ja Behbudiy “Ochlik balosi” nomli maqolasida *maosh* so‘zini “*ne‘mat*”, “*nasiba*” ma’nosida qo‘llagan hamda “*maosh oshasun*” birikmasida u favqulodda ishlatish holatini yuzaga keltirgan: “*Ey musulmon birodarlar, lozimki, har kim o‘z kasbidan maosh oshasun, o‘zgadin foydalanmog‘ni tashasun*” [3;490].

Yuqoridagi misollarda semantik okkazonalizmlar u yoki bu nutq vaziyatining asosini ifodalamoqda va matnda shu asosga urg‘u berilmoqda. Matn tarkibidagi okkazonal ma’no lug‘atdagi mavjud so‘zlar orqali ifodalansa, publitsistning ko‘zda tutgan maqsadi aniq ifodalanmay qolishi ham mumkin. Shuning uchun tasvir ob’yekti asosini aniq ko‘rsatish uchun muallif favqulodda boshqa so‘z tanlash yo‘lidan borgan va qo‘llangan so‘zlarning denotativ ma’nosiga muallif fikrini ifodalashga xizmat qiladigan yangi ma’no yuklangan. Bu leksemalarning okkazonal ma’noda qo‘llanishining eng muhim xususiyatlaridan biri ularning muayyan matn bilan mustahkam bog‘liqligi hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ўзбек тилининг изоҳли луғати. V жилдли. I-V жилдлар. – Тошкент: О‘zbekiston milliy ensiklopediyasi Давлат илмий нашриёти, 2020.

2. Тошалиева С. Ўзбек тилида окказионал сўз ясалиши: Филол. фанлари номзоди ... дисс. автореф. – Тошкент, 1998. –27 б;

3. Маҳмудхўжа Бехбудий. Танланган асарлар 2 жилдли. 1- жилд. (нашрга тайёрловчи Сирожиддин Аҳмад). –Тошкент: Akademnashr, 2018. – 512 б.

4. Маҳмудхўжа Бехбудий. Танланган асарлар 2 жилдли. 2- жилд. (нашрга тайёрловчи Сирожиддин Аҳмад). –Тошкент: Akademnashr, 2018. – 312 б.

MUNDARIJA

Sirojiddinov Sh. So‘zboshi	3
GLOBAL TA’LIM VA MILLIY METODIKA	
To‘xliyev B. Alisher Navoiy ijodini o‘rganishning dolzarb masalalari	5
Niyozmetova R. Milliylikning badiiy asalarni o‘rganishdagi o‘rni	11
Mirqosimova M. O‘quvchilarning kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish	15
Yusupova Sh. Ona tili o‘qitishda tasavvurning o‘rni	20
Abdullayeva M. Adabiy ta’limda ilmiy yondashuv usullari	29
Mirzayeva Z. Badiiy asar tahlili: lokaldan globalga	35
Yuldasheva D., Yusupova T. O‘rta maxsus bo‘g‘inda ona tili ta’limi	45
Kambarova S. Matnni tushunish texnikasini o‘rgatish – o‘qish takstikasini shakllantirish vositasi	52
Kadirova N. Konstruktivistik ta’lim xususiyatlari	57
ADABIYOT O‘QITISH MUAMMOLARI: YECHIM VA TAKLIFLAR	
Matchonov S. Dilshod Rajab she’riyatida ruhiyat talqini	65
Jurayeva G., Gurel Z. Bolalar adabiyotini o‘qitishda hajviy she’riyatning ahamiyati (Muazzam Ibrohimova ijodi misolida)	71
Abdurahmonova B. Yusuf Xos Hojibning ta’lim-tarbiyaga oid qarashlari	78
Ismoilov I. Alisher Navoiyning “Saddi Iskandariy” dostonini o‘qitish masalalari	82
To‘xtayeva N. Mustaqillik davri o‘zbek bolalar she’riyati	87
Tuychiyeva M. Matn orqali o‘quvchilarning mustaqil ishlarini tashkil etish	91
Tuxliyeva D. Avaz O‘tar g‘azalining yangicha o‘quv tahlili	95
Ishonxanova I. Alisher Navoiy hikmatlarining ta’limdagi o‘rni	102
Aliqulova H. O‘zbek va qozoq yor-yor qo‘shiqlarining janr tabiati	107

Nabijanov Y. Grafik organayzer – infografikalar va ulardan foydalanish	112
Jazilova M. Matn ustida ishlashning pedagogik-psixologik xususiyatlari	117
Nazarova D. Xoja hikoyatlarida adolatparvarlik gʻoyalari talqini	127
Inomjonova S. Oʻzbek bolalar adabiyotida fantastik asarlar oʻrganilishining ahamiyati	134
Nurmuhammadov J. Adabiy laboratoriya: podkast yaratish mashgʻulot turi sifatida	144
Norqulova M. Xalq ogʻzaki ijodini oʻqitishdagi muammolar tahlili (5-sinf darsligi misolida)	150
Elboyeva M. Uzluksiz adabiy taʼlim dastur va darsliklarida bolalar adabiyotini oʻrganish masalasi	155
Yuldasheva M. Adabiyot darslarini tashkil etishda ijodiy individuallik	160
Shukurboyeva O. Kompetentli shaxsni shakllantirishda adabiyot darslarining oʻrni	164
Karimova Y. Poetik tafakkur masalasining oʻrganilishi	169
Ulugʻmurodova K. Temuriylar davri sheʼriyatida Layli timsoli (Atoyi va Sakkokiy ijodi misolida)	175
Jumaniyozova I. Ijod maktablarida mumtoz namunalarning oʻqitilishi	182
Musaeva O. Oʻzbek tili va adabiyot darslarida oʻquvchilarni ijodkorlikka chorlash	187
Qayimova Sh. Adib estetikasining shakllanishida ijtimoiy omillarning oʻrni	195
Abdullayeva M. Bolalar adabiyotini oʻqitishda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanishning ilmiy asoslari	201
Abdurashidova Sh. Taʼsir va tipologiya	206
Toʻgʻonova D. Adabiyotni oʻrgatish yoʻllarini oʻrganish (dramatik asarlar misolida)	212
Narziyeva M. Dramatik asarlarni sahnalashtirib oʻqitish usullari	216
Anvarova Z. Mustaqil ishlar vositasida oʻquvchilarni adabiy-estetik tahlilga oʻrgatish	221

Ergasheva N. O‘quvchilarning kitobxonlik ko‘nikmalarini shakllantirishda grafik organayzerlardan foydalanish usullari	227
Maxsumov M. Yusuf Saryomiy devoni manbalari tadqiqi	236
Vohidova M. Muhammad Namangoniy – Foyiq she‘riyati tahlili	244
Meyliyeva N. Alisher Navoiyning “Ahbob, yigitlikni g‘animat tutungiz” ruboiysi vazni metodikasi	252
Rayimqulova D. Jamshid obrazining “Avesto” va mumtoz adabiyotdagi talqini	255
Qoryog‘diyeva S. Adabiy lug‘atlar haqida	260
Qulsaxatov F. Uzluksiz ta‘lim tizimida integrativ yondashuv (Bobur ijodi talqinida)	267
Djalilova M. Odil Yoqubov dramaturgiyasida amir temur obrazi tasviri	277
Kuchkarova K. Oybekning qahramon xarakterini tasvirlash mahorati	281
ONA TILI TA‘LIMIDA O‘QITISH VA BAHOLASH MUAMMOLARI	
Ahmedov H. O‘zbek tilidan rivojlantiruvchi topshiriqlar bo‘yicha mulohazalar	285
Mavlonova K. Matn tuzishni o‘rgatishda darsliklardagi o‘quv materiallaridan foydalanish mazmuni	290
Xudoyberganova Z. Kuldasheva S. Nutqiy va lingvistik ko‘nikmalarni rivojlantirishda multimediali ta‘limning o‘rni	296
Berdiyeva N. Og‘zaki nutqni rivojlantirish usullari	300
To‘rayeva Sh. Imlo savodxonligini rivojlantirishda didaktik o‘yinlardan foydalanish	304
Mahkamova D. “Til texnologiyasi” terminining metodik talqini	308
Ergasheva N. Ona tili ta‘limida zamonaviy metodlarning qo‘llanishi	313
Sharopova F. O‘qib tushunish ko‘nikmasini aniqlash usullari	317
Turg‘unova N. O‘quv loyihalari bilan ishlashning pedagogik asoslari	323
Mirzaraxmedova F. Yozish ko‘nikmalarini shakllantirishda og‘zaki nutqning ahamiyati	326

Mirvaliyeva D. Fikrni tushunish va yozma bayon qilish darajasini aniqlash usullari.	332
Qo‘yliyeva Sh. Ona tili ta’limida o‘quvchilarning nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirish muammolari	338
Badriddinova U. Maktab darsliklarini takomillashtirish – zamon talabi	345
Abdurahimova G. O‘zbek bolalar antroponimlarining konnotativ xususiyatlari	351
Muratova F. Test – bilim, ko‘nikma va malakalarni baholovchi topshiriq	356
Bobonazarova S. Boshlang‘ich sinfda badiiy matnlar ustida ishlash.	366
Saidaxmatova M. Bolalar nutqida makon deysisini ifodalovchi leksik birliklar	370
Usmonova Y. Hamkorlikda o‘qitishning pedagogik va psixologik asoslari	375
Eshboyev Q. Umumiy o‘rta ta’lim uchun so‘zlar darajalanish o‘quv lug‘atining zarurati	378
G‘aybulloyeva F. O‘quvchilarning og‘zaki nutqini baholash zarurati	382
TALABALAR MINBARI: TIL VA ADABIYOT TA’LIMIDA INNOVATSION YONDASHUVLAR	
Xidirova H. Ta’lim jarayonida fanlararo integratsiyaning o‘rni va ahamiyati	388
Xolmurotova G. Eshqobil Shukur she’riyatida badiiy san’atlar ifodasi	393
Jo‘raqulov S. “Yulduzlar mangu yonadi” va “Azroil o‘tgan yo‘llarda” asarlaridagi mushtarak va ayricha jihatlar	401
Saydazimov A., Muhammadiyeva B. Bolalar adabiyotida milliy mentalitet	405
Mitanova Sh. “Oydinda yurgan odamlar” va “Bepoyon osmon” asarlarining qiyosiy tahlili	410
Rajapova X. Adabiyotda uchraydigan chumoli obrazi talqini	415
Xushvaqova O‘. Epik asarlarni tahlil qilish usullari (Qissa va hikoya misolida)	419

Boymurodova S. Alisher Navoiy ijodi Aziz Qayumov talqinida	423
Abdirashidova D. Umumta'lim maktablarida ayol ijodkorlarning asarlarini o'qitishda zamonaviy metodlardan foydalanish imkoniyatlari	427
Erkinova X. Ona tili darslarida "shaxsiy hikoya" yaratish usuli	432
Xamidova M. Ravish so'z turkumining maktab darsliklarida ifodalanishi	436
To'xtayeva F. Ona tili o'qitishda texnik vositalardan foydalanishning didaktik va nazariy asoslari	439
Eshnazarov A. O'zbek tilining qonuniy mustahkamlanishi, o'zbek tilining bugungi kundagi muammo va kamchiliklari	444
Toshpulatova M. Rus tilining O'zbekiston va boshqa davlatlardagi mavqeyi	449
Abdug'afforova M. Ilmiy insholarning o'ziga xos xususiyatlari	452
Abduvaliyeva A. Iqtisodiyotga oid terminlar o'quv izohli lug'ati	456
O'rinova D. Alisher Navoiy lirik merosining maktab darsliklarid berilishi	461
Nurmamatova P. Rauf Parfi she'riyatida vatan ohanglari	468
Gulyamova O. Intensivlik va kvantifikatsiya kategoriyalari	471
Saidaxmatova M. Bolalar nutqida makon deysisini ifodalovchi leksik birliklar	477
Mamajonova N. Mustaqillik davri adabiyotining ta'lim jarayonida o'ziga xos xususiyatlari	482
Rashidova A. Didaktik asarlarning o'ziga xos jihatlari va mazmun uyg'unligi	486
Masharipov M.M. Mahmud xo'ja Behbudiy publitsistikasida semantik okkazionalizmlar	491